

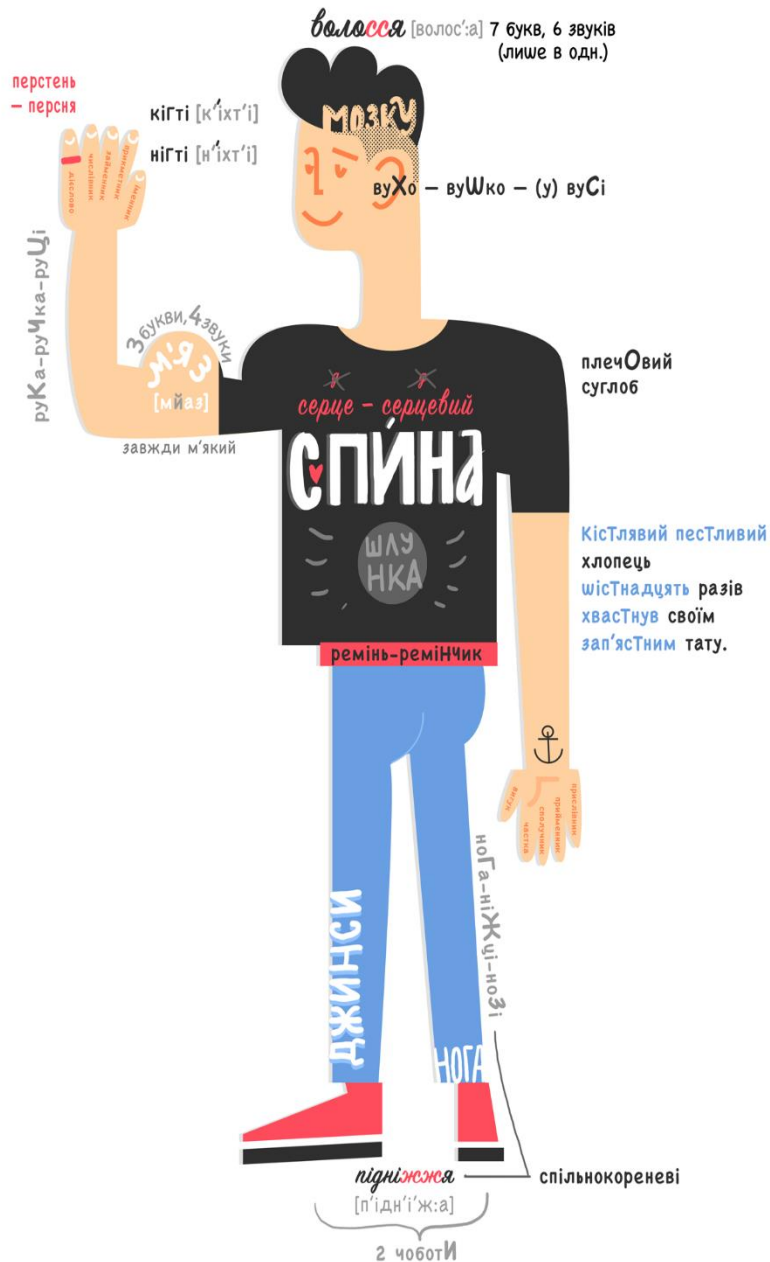
Тіло як шпаргалка: лайфхаки до ЗНО з української мови

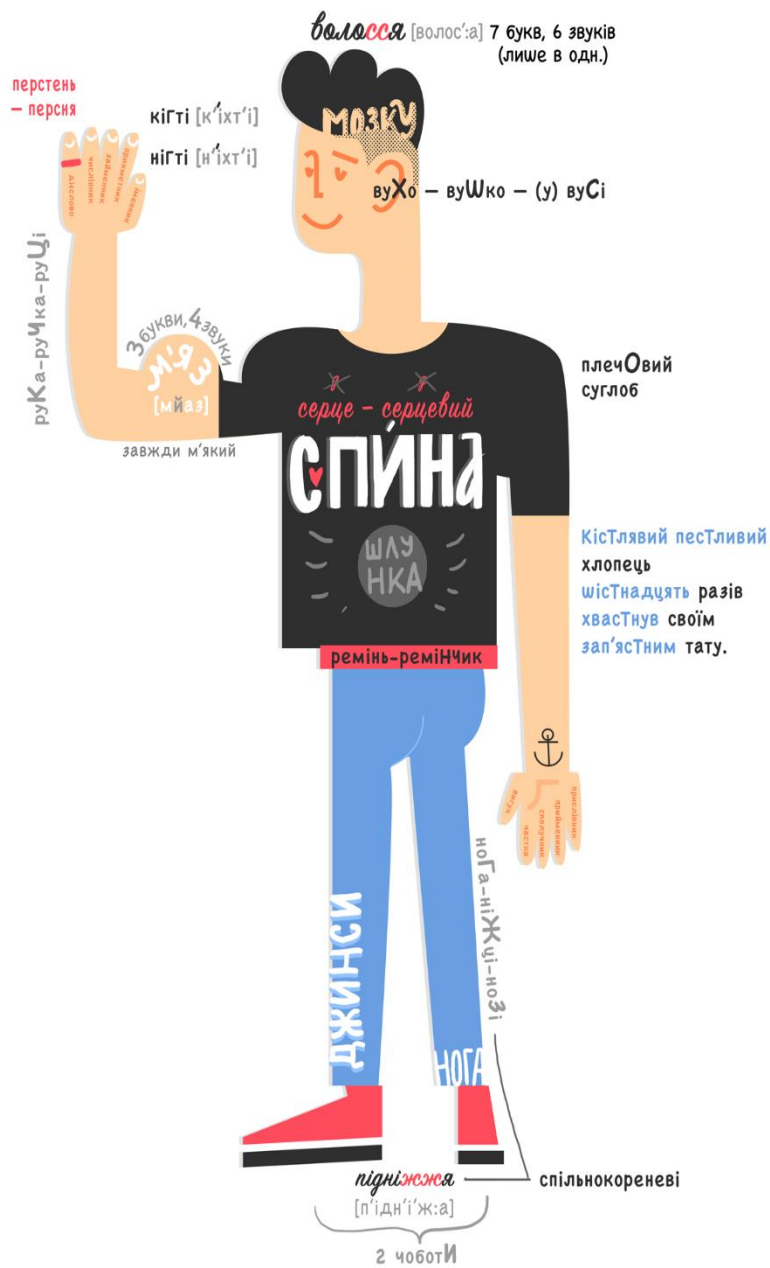
Презентацію підготувала:
вчитель Колінковецького ЗЗСО І-ІІІ ступенів
Тодоріко Алла Анатоліївна

**Зиновій Наумович
Освіт'янин.
Кожна частина
його тіла —
підказка для
легкого
запам'ятовування
підступних
правил, які
знадобляться під
час складання
ЗНО з української
мови.**

Мозк**У** чи мозк**а**?
Шлунк**У** чи шлунк**А**?
Пальц**Ю** чи пальц**Я**?
Наше тіло — єдина
система, злагоджену
роботу якої
забезпечують органи
тіла. Добре пам'ятати,
що частини нашого
тіла, зокрема зуб**А**,
пальц**Я**, шлунк**А**,
суглоб**А**, мають
закінчення **-А** в
родовому відмінку
однини. Виняток —
мозк**У**. Власне,
надважливість цього
органу ще раз
підкреслюється його
винятковістю серед
інших.

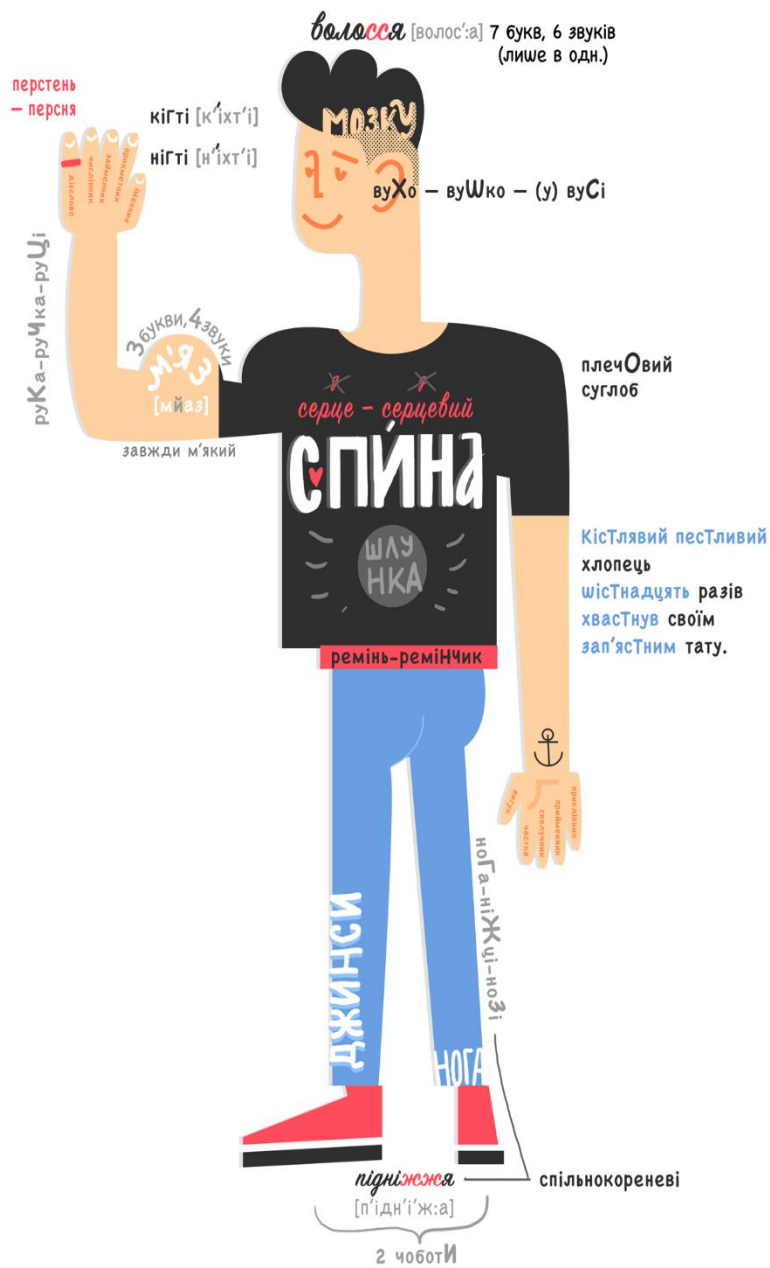

Правило, яке відображає чергування приголосних:

ХШС
КЧЦ
ГЖЗ

Вправа «Прогулянка від голови до ніг»
Торкаємося вуха: вуХо-вуШко-у вуСі.
Махаємо рукою: руКа-руЧка-руЦі.
Заземляємось: ноГа-ніЖці-ноЗі.

Чергування може відбуватися і при доборі спільнокоренових слів: нога - підніжжя (ног-ніж), в якому щедро чергуються як голосні, так і приголосні звуки!

СпИна
кИшка
нІздря

Запам'ятайте:
у частинах
тіла людини
часто
наголошується
саме перший
склад.

ПлечОвий чи плечЕвий

суглоб?

По-перше, у родовому відмінку

буде суглобА, а не суглобу.

По-друге, суглоб у нас все ж

плечОвий, бо основа цього

слова (плеЧ-) закінчується на шиплячий, ще й наголос падає

на закінчення, тому сміливіше

пишіть –Ов! Не забудьте взяти

із собою кварцОвий годинник,

бо він теж може допомогти

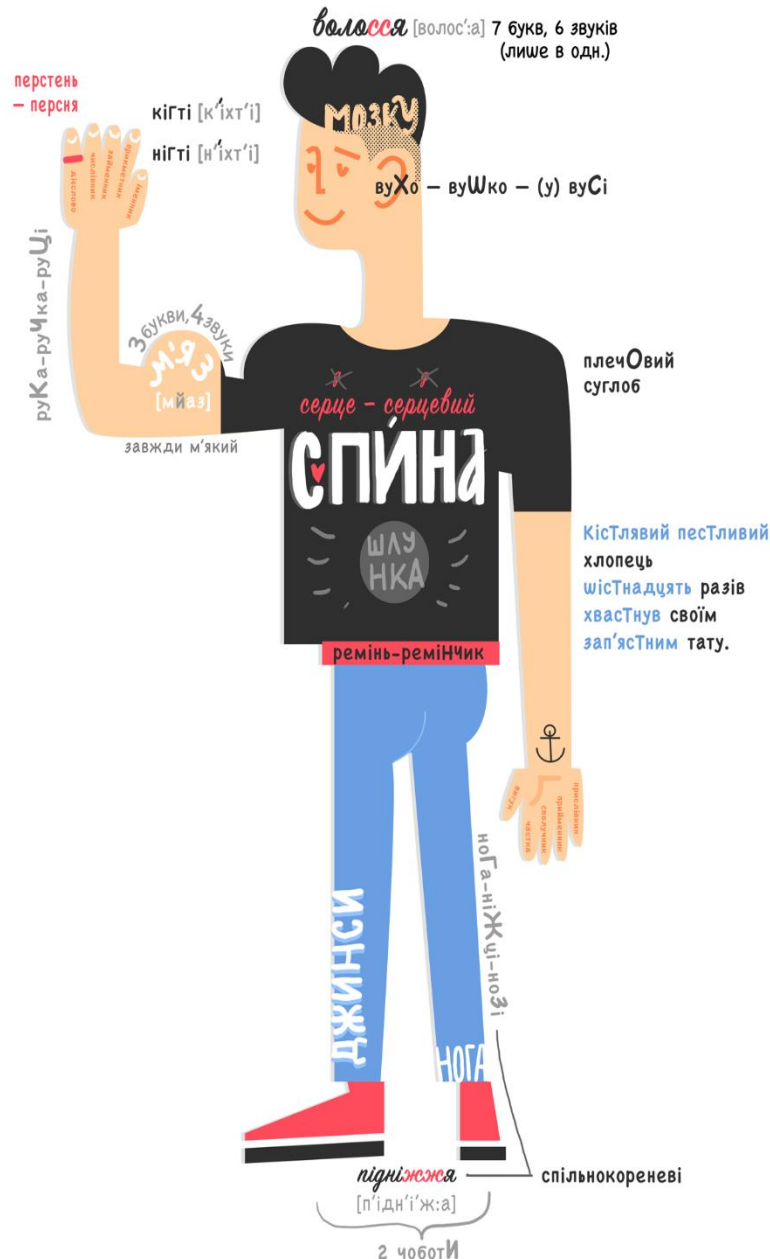
пригадати це правило.

Щоправда тут пишемо суфікс –

Ов, бо основа слова (кварЦ-)

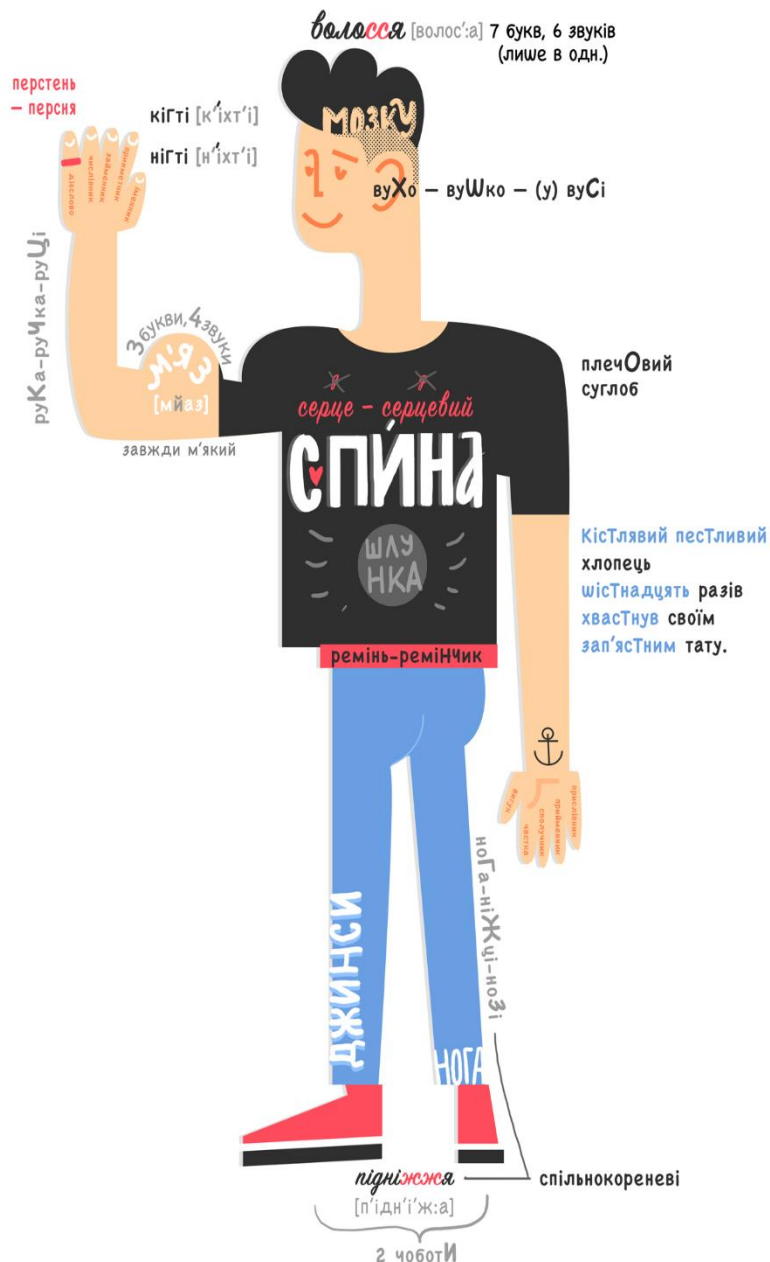
закінчується на твердий

приголосний.

Душ**Е**ю чи душ**О**ю?

Як правильно відмінювати
цей іменник в орудному
відмінку: «душ**О**ю» чи
«душ**Е**ю»? Правильно,
душ**Е**ю! Після шиплячих
ж, ч, ш, дж та м'яких звуків
пишемо закінчення –**Ею**.
До речі, не забудьте добре
поснідати перед тестом,
наприклад каш**Е**ю! Так
вашому мозк**У** не доведеться
зайвий раз відволікатися і
думати про те, як
правильно: каш**О**ю чи
каш**Е**ю?

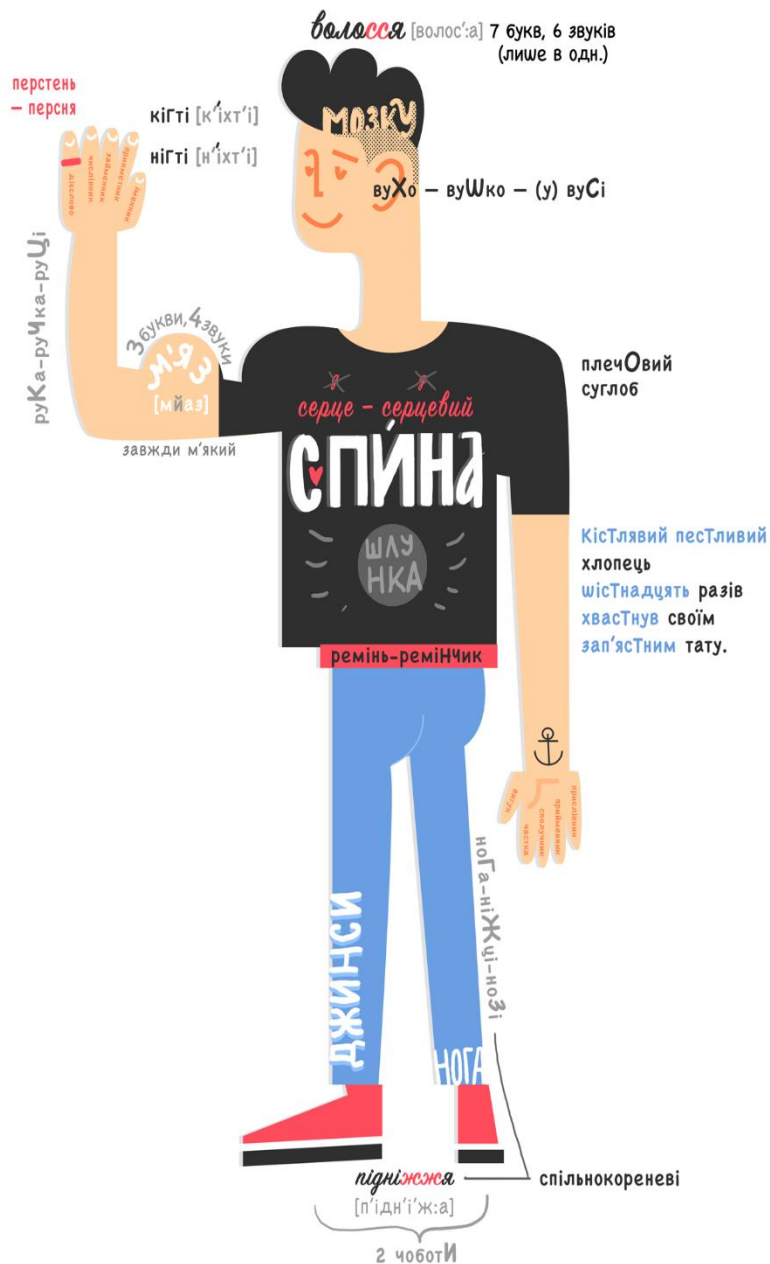
М'яз, п'ята

Згадуємо, що після б, п, в, м, ф перед
я, ю, є, ї ставимо апостроф.

Сподіваємося, що у святковий день
іспиту ви також пам'ятатимете, що
при збігові приголосних у коренях
слів після б, п, в, м, ф апостроф не
ставимо (тому й **с**вятковий,
рі**з**двяний, **т**м**я**ний, мав**п**ячий
та ін.). Тож із каш**Е**ю варто випити
мор**к**вяного соку без апострофа.

Не полінуйтеся виконати
фонетичний розбір таких слів, як
п'ята [п'йатá] та м'яз [м'йáз], і
ви побачите, що кількість букв і
звуків у них не збігається, бо після
апострофа букви я, ю, є позначають
два звуки.

Серце — серцевий

Перстень — персня

Який же тест без завдання
на спрощення!

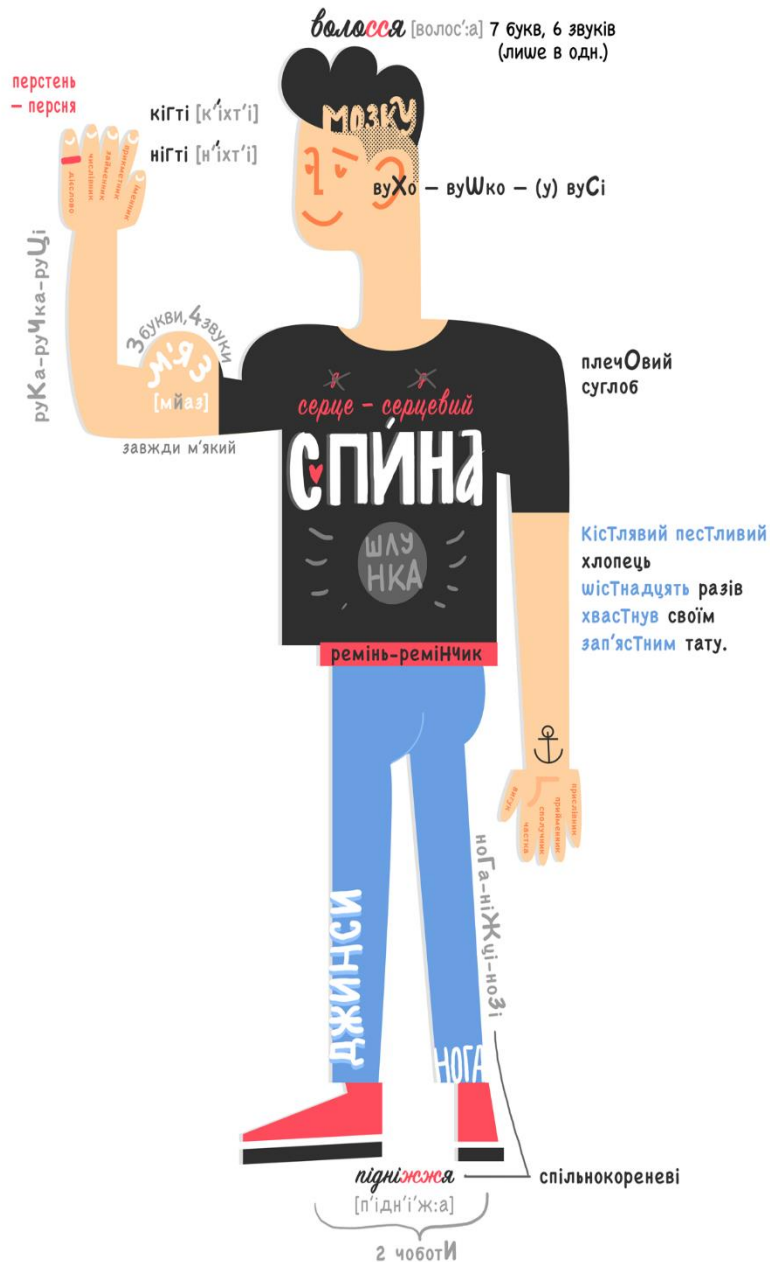
В українській мові завжди
пишемо «серце - серця».

На пальці нашого Зиновія
Наумовича є перстень. У

називному відмінку
зберігаємо букву «т», а ось

при відмінюванні вона

зникає — «персня».

Кістлявий
пестливий хлопець
шістнадцять разів
хвастнув своїм
зап'ястним тату.

Хочеться простити
цей вислів, але не
можна, бо саме в цих
словах спрощення не
відбувається.

Запам'ятайте цю
кумедну фразу!

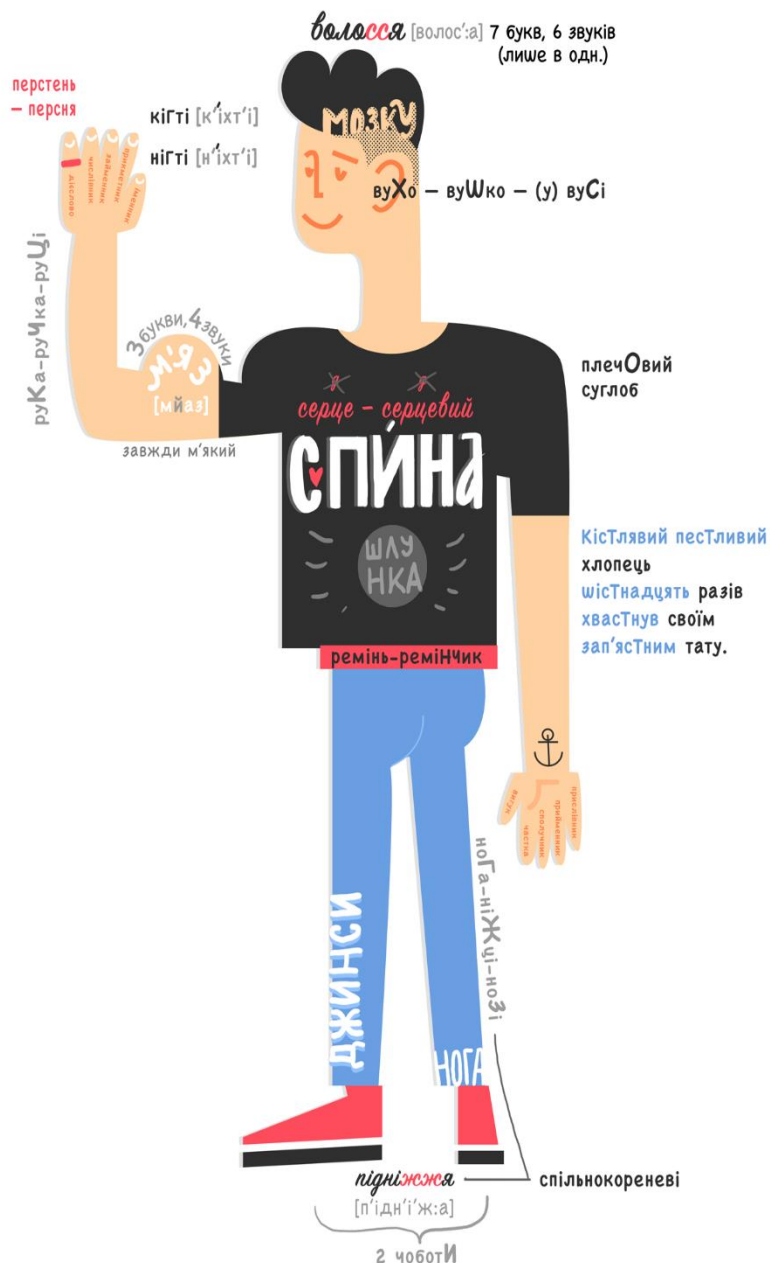
Скільки пальців на руках — стільки частин української

МОВИ

На руках у людини 10 пальців. Саме стільки є частин української мови.

- Іменник
- Прикметник
- Займенник
- Числівник
- Дієслово
- Прислівник
- Прийменник
- Сполучник
- Частка
- Вигук

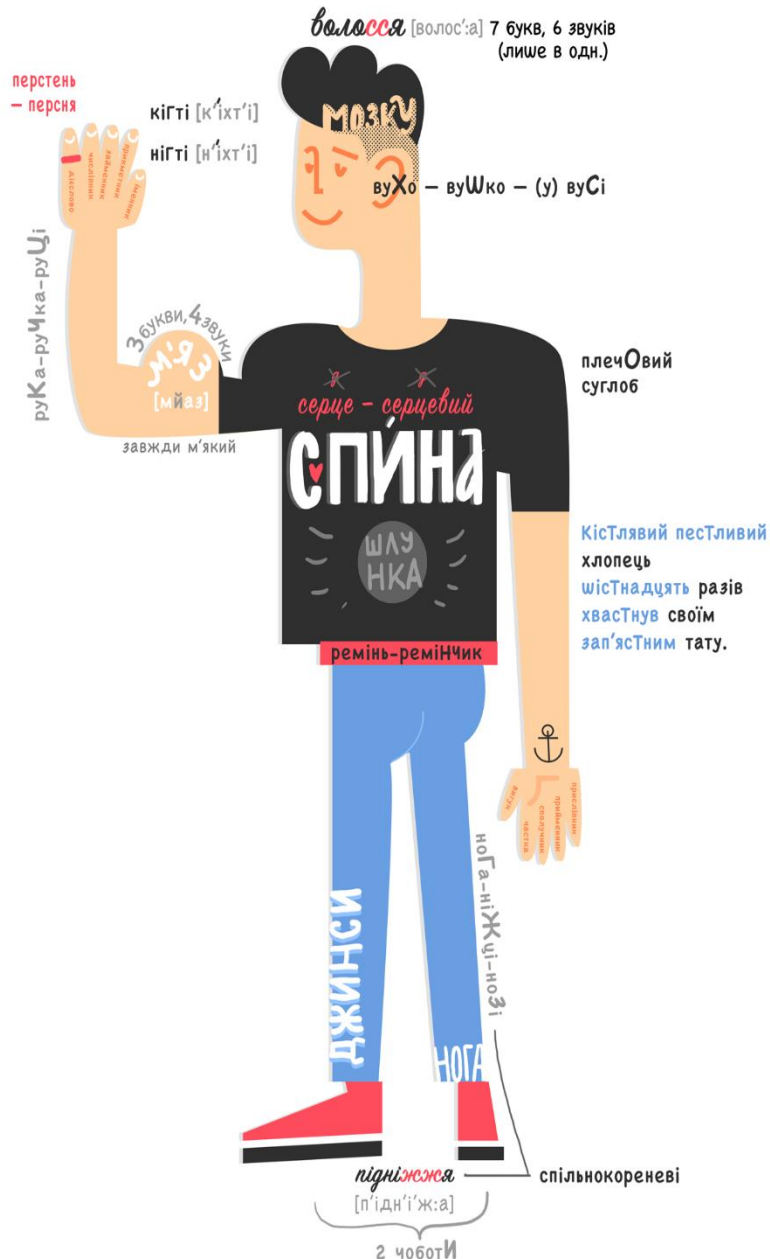
Традиційно в тесті ЗНО є завдання — на встановлення відповідності між словами та частинами мови, до яких вони належать.

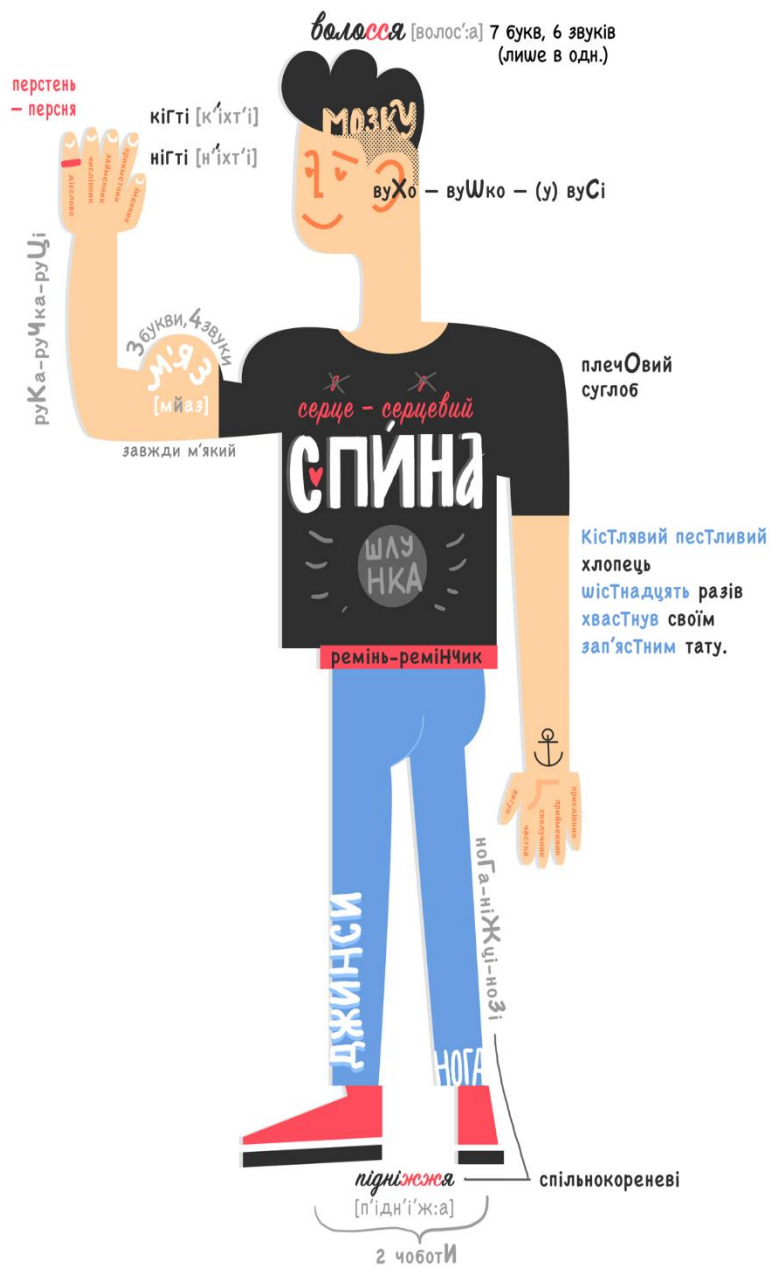

Волосся

На ЗНО слово «**волосся**» стане в пригоді, якщо запам'ятати, що воно завжди вживається в однині. Якщо ж побачите завдання, де необхідно порахувати, чи збігається кількість букв і звуків у слові, пам'ятайте, що подвоєння в словах дають один звук: волосся — [в о л ó с': а] 7 букв і 6 звуків.

Пригадаймо, що буква «я» в транскрипції цього слова позначатиме один звук, а не два, як у слові «м'яз», адже стоїть після приголосного.

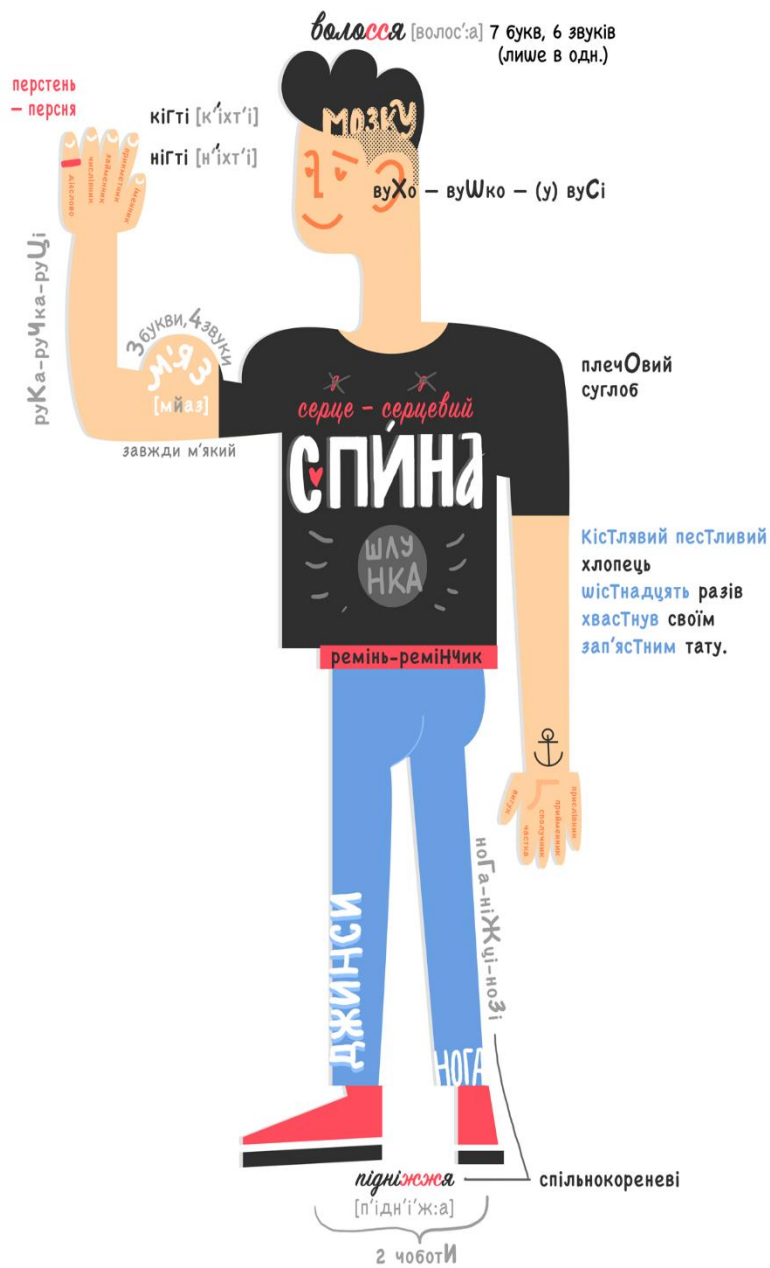

Нога та підніжжя

Зазвичай, завдання про спільнокореневі слова повторюється з року в рік і починається фразою «Вкажіть слово, яке є спільнокореневим до...» або «Вкажіть рядок, в якому всі слова спільнокореневі, КРИМ...»

Укладачі тестів любляють наводити приклади з омонімічними коренями на зразок **літо** — **літній** — **літечко** — **літати**. У всіх цих словах корінь «**літ**», а зайвим є слово «**літати**», бо воно не є спільнокореневим, адже має інше значення, незважаючи на омонімічний корінь. А ось слова «**нога**» та «**підніжжя**» є спільнокореневими, хоч у них і відбулося чергування.

2, 3, 4 чоботИ чи чоботА?

Це одне з найпідступніших завдань на ЗНО.

Можна, до речі, до каші й морквяного соку додати два апельсинА чи апельсинИ, три бананИ чи бананА?

Правильно говорити бананИ, апельсинИ, тому що числівники 2, 3, 4 узгоджуються з іменниками в називному відмінку множини.

А як сказати правильно: два учителЯ чи два учителІ? Тепер ви знаєте, що все ж учителІ.

Наш Зиновій взутий у два чоботИ.

Пригадаймо ще й фразеологізм «Два чоботи — пара», що характеризує подібних одне до одного людей, особливо стосовно недоліків. Числівники 5 і більше вимагають іншого узгодження: родового відмінка множини, тому писатимемо п'ять пальцІВ.

ДжИнси, чИпси чи

джІнси й чІпси?

У словах іншомовного

походження

після д, т, з, с, ц, ч, ш, ж, р
(де-ти-з'їси-цю-чашу-жиру)

перед приголосними, крім

/й/ пишемо букву «и». Наш

Зиновій Наумович, до речі,

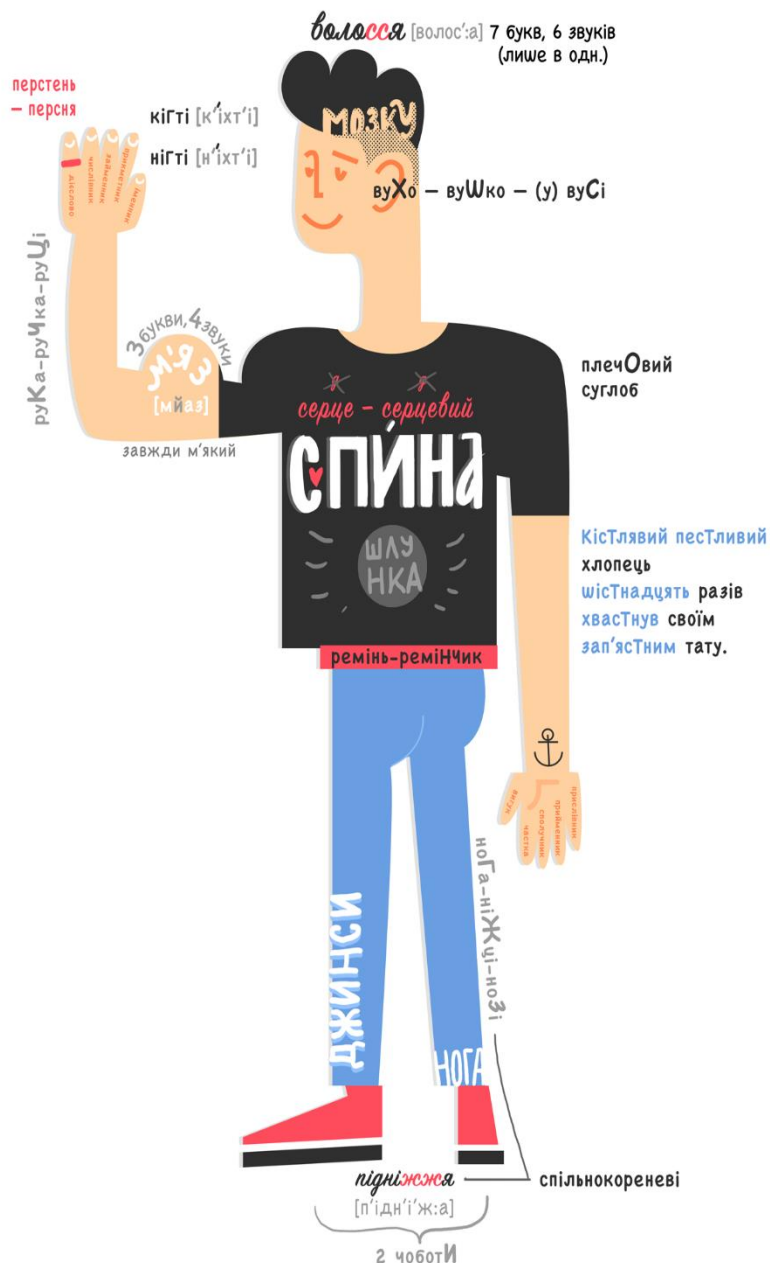
полюбляє їсти чипси і

носити джинси з афrikатом

[{дж}інси^е], який позначає у

фонетичній транскрипції

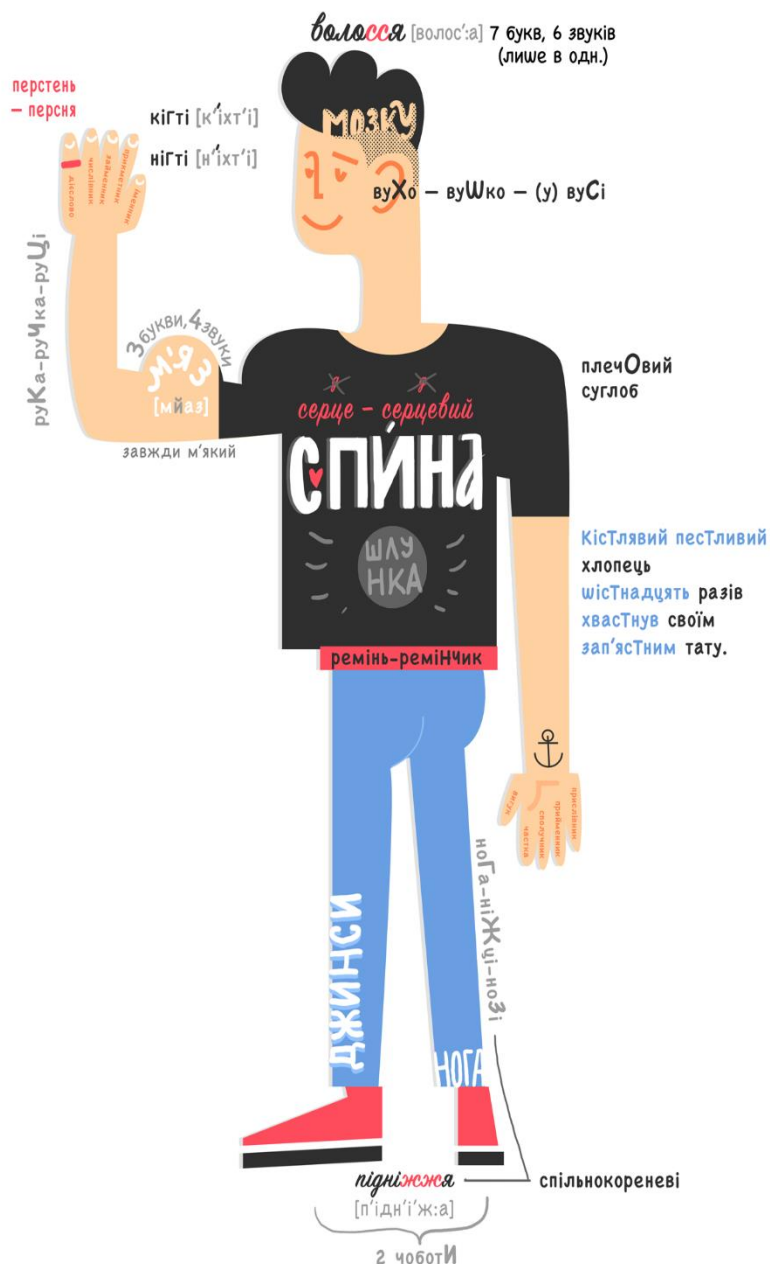
один звук.

Ремінчик

Коли чуєш слова «**ремінчик**»,
«**промінчик**», «**камінчик**»,
хочеться написати м'який знак
після «н».

Насправді варто пригадати, що
після букви «н» перед
шиплячими ж, ч, ш, дж м'який
знак не пишемо. Інакше наш
украї**нський** (у цьому слові так
само немає м'якого знака після
«н» перед суфіксом -ськ)
хлопець Зиновій Наумович
дістане ремінчик. Жарт!
У цього правила є винятки, які
варто пам'ятати: Мань**ч**журія,
же**нь**шень, ня**нь**чити,
бри**нь**чати.

Кігті та нігті

Асиміляція за глухістю
трапляється не часто,
але забувати про неї не
варто.

Пишемо в словах
«кігті» та «нігті» букву
«г», але в транскрипції
— «х» [к'іхт'і] та
[н'іхт'і]. Кількість
звуків при цьому не
змінюється.

Слухайте своє тіло, випийте

морквяного соку, зі

святковим настроєм

одягайте джинси, беріть

кварцовий годинник і...

Успіхів
на ЗНО!

